

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény
Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischel Fülöp könyvkereskedése,
Ide küldendők az előfizetési díjak.
nyilvánterék és hirdetések.

Hirdetésok különösen számíttalnak.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . 4 frt.
Fél évre . . . . . 2 frt.
Negyed évre . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetések elfogadtatnak:

Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelik A.,
Daube G. L. és társai és Herndl.
Briinben: Stern M.

Nyitlter patissorra 10 kr.

A »Csáktornyai Takarékpénztár«, »Muraközi Takarékpénztár«, a »Csáktornya Vidéki Takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hazafiság.

Szent István első magyar királyunk lelke röpült végig a hazán a mult héten. Nemzeti ünneppé avatta augusztus huszadikát a magyar polgárság s nemzeti ünneppé avatta a törvényhozás is, hogy a nemzet, melynek a nagy király bölcsessége ezer év előtt, ezen a vérrel áztatott földön hazát és alkotmányt adott, a szent király emlékének épülve, magába szállva áldozzon a hazafiság, a nemzeti kegyelet oltárán.

Hazafiság? . . . A hipokriták fanyar mosolyra vonják ajkukat, a világpolgársággal kérkedők vállat vonnak, a kalmárlelkek a zsebükre teszik a kezüket, mikor ezt a szót kiejtik közelükben. Hazafiság? . . . Hol van a haza, mit adott nekünk, minek nekünk ez az elavult jelszó, mely tőlünk csak áldozatot követel, mely csak néhány álmódzó-nak agyában él már manapság, a gőz, a villany, a lenyűgözött s emberi szolgálathajtott erő korszakában! Hagyjátok aludni a rémképeket, melyek felidézése mindig vértengerbe került . . .

A ki azt hiszi, hogy ez a romlott gondolkodásmód, ez a száraz, cinikus logika csak ritkaság számba található a magyar földön, az szomoruan csalódik. Egyre terjed a nembánomság, a mit sem történés, egyre nagyobb és nagyobb területet hódít közöltünk a világszellem, melynek különösen kedvez

a féltékenység is, melyvel a bennünk körülövedző népek és nemzetek nemzeti fejlődésünket figyelik.

Idegesekké leszünk, ha valaki bennünket sovínistákkal vádol s halálos küzdelemmel harcolunk e vád ellen, s ne hogy azoknak, sovínistáknak látszassunk, egyre több és több engedményt teszünk az idegen szokásoknak, idegen szellemnek, idegen morálnak.

Mintha nem is volnánk magyarok, s mintha az volna az igazi hazafiság, hogy minél inkább igyekezzünk levetni minden nemzeti vonást, minden sajátosgot, mely bennünket a Nyugot pépeitől elválaszt! Más nemzetek gondosan gyűjtik össze legrégebb nemzeti kincseikről a motívumokat, melyek megkülönböztetik a többi nemzetektől, s az ilyen nemzeti motívumokat fejlesztik, tökéletesítik, beleviszik a nép körébe, a viseletbe, a díszítő motívumokba, az iparban, művészetben alkalmazzák, hogy el ne vesszen valahogy s hogy a rohamos haladás le ne kop-tassa róluk a nemzeti jeleget.

Mi veszni engedünk mindent, mert félünk, hogy sovínistáknak nézünk bennünket.

Hát mi az a sovínizmus?

Ez az igazi hazafiság, a nemzeti türelmetlenség, mely nem enged egy lépést sem ott, a hol a magyarság érdekeiből kell áldozatot hozni s mely minden alkalmat megragad, hogy elvesztett nemzeti kincseket,

nemzeti vonásokat, nemzeti javakat visszahódítson a hazának. Ne adjuk föl a magyar álláspontot azonnal, mihelyest valaki ferde szemmel néz ránk, hanem nézzünk vissza egyenesen a vádaskodók szemébe s adjunk megfelelő választ a kozmopolita magyaroknak is.

Olyan nemzetiségi viszonyok között mint a miénk, nem szabad egy lépést se engednünk a magyarság jogaiból s a hol nem állunk erősen, ott legyünk kétszeresen éberrek, ne hogy ellenfeleink kihazzák lábaink alól a talajt.

Csak pillantsunk át más országokba, s nézzük, hogy nincs-e mindenütt ugyanaz a nemzeti türelmetlenség s nem tekintik-e mindenütt hazafias erénynek a sovínizmust?

Németszág tüzzel-vassal németesítette Posenben a lengyeleket. Elszasz Lotharingiában a francziákat. Az orosz balli tengeri tartományokban becsukják a német egyetemeket. A francziák kiüldözik délen az olaszokat, az olaszok meg a francziákat kergetik a határon túl. S itt közelünkben, Ausztriában étes késsel állanak egymással szemben a német, a cseh, a lengyel, a szlovén és az olasz.

Hát csak minálunk volna bűn, hogy magyarok vagyunk, hogy azok akarunk maradni?

Nem, ez nem bűn, ez a legnagyobb erénye a magyarnak, melyet most kell lépdelni, erősíteni, a mikor nem is az ellenfelek

TÁRCZA.

Tűnő ifjúság.

I.

Alig éltem egy-két napot
S ime sirva látom,
Hogy elrepült, hogy elszállott
Boldog ifjúságom.

Óh ifjúság, te szép virág,
De hamar elhulltál!
Most érzem már, mikor nem vagy,
Hogy nekem mi voltál . . .

II.

Az ifjúság napjaiban
Reményvel telt lelkem
Álmódozott ezrefele
Kimagasló tetten.

Magasba tört, szűk volt neki
A föld, a hol lakott
Szüntelenül kuttalgatva
Keresett fényt, napot.

Most lemondva meghuzódik
Itt alant s fel nem száll,
Mert a cél még messze . . . messze . . .
S oly közel a halál! . . .

Nagy Ferencz.

Művész-karcolatok.

Irt: Joachim.

Midón Weber »A bűvös vadász« partitüráját befejezte, elküldte bírálat végett Beethovennak, ki azt átnézte, s avval az úzenettel küldte vissza Webernek, hogy ne írjon több operát. Weber ez a látszólag szigorú kritika egészen leverte. Nem sokára azonban találkozott a mesterrel és megkérdezte tőle, hogy igazán oly rossznak tartja-e »A bűvös vadász« zenéjét, hogy oly szigoruan ítél fölötte.

»Rossznak?« — felelé a mester, — »sőt ellenkezőleg nagyszerűnek, és épen azért adtam azt a tanácsot, hogy több operát ne írjon, mert ennél jobbat soha sem fog többé írni.«

A »Figaró« a következőket írja Chopin haláláról, melyet Clésinger, az elhalt szobrász, ki Chopin benső barátai közé tartozott, beszélt el egykor.

Chopin nagy szalonjában fektűt, a hová átszállították. E terem összes butorzatát egy Pleyel-féle zongora képezte.

Kwiatkowsky, Guttman és Clésinger már három éjjelen át felváltva virrasztottak a beteg mellett.

Este 8 óra felé járt az idő; az utolsó pillanatot kelteget. Többször említették, hogy Czartoriska Marcellina hercegnő ebben az időben játszott a 13-ik szoltárt. Ez azonban tévedés, mert a hercegnő a szoltárt már nappal játszotta és a beteg művész kívánatára csak ismételte. Utóljára Chopin már alig tudott beszélni. Tekintetét a szép Potocka Delphine grófnőre emelé s lassu hangon mondá: »Schubert Ave Máriáját.«

A grófnő megértette és elnékelte. Chopin Kwiatkowsky kezét tartotta kezében, időről-időre megrázta és lassan mormogá: »Istenem, de szép ez!« Kevéssé éjjel előtt meghalt.

Paganini 1836. decemberében Marsaillebe érkezett. Itt variációkat írt s már hangversenyének napját is elhatározta.

Későn este, midőn minden nesz kihalt a a földről, szobájában teremtményeinek betanulásával foglalkozott, midőn hedegjőn hirtelen egyik hur elpattant, s ő kénytelen volt megállani.

E pillanatban a kéményben valami csoszogást hallott, mire összerázkódott, gyertyát vett elő, utána tekintett, de legkisebbet sem vehetett észre, mi a nesz okozója lehetne. Előhívta inasát, összehányták az egész szobát, de sehol senki.

Paganini feuzta a hurt és tovább játszott, azonban a hur újra elszakadt s most a kandalló kéményében sokkal erősebb suhogás hallatszik.

Paganininak a magányban borsózni kezd a háta, újra előhívja inasát; s a kandallóba sok fát vetett, mire a kéményből a füsttől elkábítva egy emberi alak zuhant le s Paganini lábához veti magát.

— Boesánat uram! — kiáltott ez — én szegény zenész vagyok s vágytam önt hallhatni. Mivel szegénységem nem engedi, hogy hangversenyére jegyet válthassak, padlásszobám ablakából már harmadszor másztam az ön kéményébe s bálultam művészetét. Azonban most a füst igen elkábított s öntudatlanul zuhantam alá.

Paganini édesen mosolyogva hallgatta.

— Háromszor hallottam önt s most már boldog vagyok! — folytató az égből csöppent s ekkor megragadva Paganini kezét, azt megcsókálá.

támadják, hanem a közöny mindent megölő férgé rája, még pedig hosszú idő óta. Föl kell támasztanunk a nemzeti önértetel, a hazafias érzelmeket, erősíteni, támogatni és táplálni minden megnyilatkozását a nemzeti léleknek, kegyeletnek . . .

Szent István nagy királyunk szelleme jön segítségünkre ebben a nagy feladatban. Az ő szent emléken hevülve idézünk a lakadó magyarságot a hazafiság oltárához . . . Áldozunk rajta ne csak lángoló, hanem melegítő tüzellel, igaz hazafissággal!

Szent-István napja Szt.-Kereszten.

Több helyről figyelmeztettek bennünket, hogy Szent-Kereszten a szobocizai káplán a többi között hazafiatlan dolgokat beszélt volna össze Szt.-István napján, a helyett, hogy prédikációjában igyekezett volna a nép hazafias érzelmeire hatni. Mivel ilyen alkalomkor a mende-mondának se vége, se hossza, úgy, hogy sokan a mende-mondák következtében hatóság beavatkozást is kívántak, de meg kötelességünkől kifolyólag is, utána jártunk a dolognak s a prédikáción jelen volt több egyén előadásából azt konstatáltuk, hogy a káplán hazafiatlan dolgokat nem beszélt, de hazafiasakat sem: s hogy a mit beszélt, s az a modor, a melylyel beszélt, legkevésbé sem volt prédikálószerű. A tény különben a következő:

Szt.-István király napján a szobocizai fából hívek ősi szokás szerint a szentkereszt-majorbeli kápolnához zárandokolnak, hogy ott hazafias egyházi szónoklatot halljanak. Ez így volt évtizedek óta Molnár István volt s Imrei Ferencz mostani plébános idejében s az előtt is. A Szobocizai-fárbeli horvát nyelvű, de magyar érzelmű nép szeret hallani a honfoglalásról. Szent-Istvánról, a magyarok megkereszteléséről, a haza megalapításáról, Szent-István életéről, szentté avatásáról, a szent koronáról sat. s hazafiúi érzelmük mindig megnyugvást lelt a hazafias prédikációk után. Ez idén is zsufo-lásig megtelt a szent-keresztű tágas kápolna, a nép magával vitte gyermekeit, hogy ők is halljanak valamit dicső királyukról, Szent-

Paganini ezen ember elragadtatásán láthatólag megindult. Még ez este megvizsgálta a szegény ördögnek a zenében való jártasságát s tapasztalta, hogy az bir hajlammal s tehetséggel a zenéhez; meg is ígérte neki, hogy tanítványául elfogadja.

Paganini megtartotta szavát s a szegény embert, kit Alberti-nak hívtak, de általában csak a »matrózok hegedűse« név alatt volt ismeretes, — oly szeretettel halmozta el, milyet aly gyermeke iránt szokott tanúsítani.

Londonban legutóbb történt leleplezése alkalmával nem lesz érdektelen Balfe működéséről egy jellemző eset elbeszéléni.

1336-ban jelent meg »Maid of Artois« című operája, melyet a közönség különösen Malibrán asszony közreműködésével valóságos lelkesedéssel fogadott. A jelenlegi rondo finale azonban csak pótlólag toldatot hozza és épen evvel ragadta el a művész leginkább a hallgatókat.

Balfe e részt éjjel írta és reggeli 8 órakor már megjelent Malibrán asszony lakásán, hogy eljásza. Bériot, a férj, már talpon volt, neje azonban még aludt. Balfe eljásztotta Bériotnak az új áriát és elragadta vele. Most felkeltették a művésznőt, ki azonban ezért megharagudott és semmit sem akart az új pótlás felől tudni. Hiába dicsérete férje a dallam gyönyörűségét, Malibrán asszony hallani sem akart felőle. Ekkor ő és Balfe megfogtak egy kis ugynevezett »Cottage-zongorát«, bevitték a művész szobájába és daczára a művész erőlyes tiltakozásának, végig kellett neki hallgatni az új részt. Csakhamar legyőzöttnek nyilvánította magát és egészen el volt ragadtatva az új dallamtól.

Istvánról, a szent jobbról, meg a szent koronáról. Ez alkalommal azonban a plébános nem mehetvén oda, káplánját küldötte el, hogy Szent-István-napi szónoklatot tartson. A szónoklat kezdete, menete s tartalma több jelenlévő előadása szerint ez volt:

Kedves hiveim! »Miért jöttetek ide? Mit akartok itt? Miért jöttetek ide engem nézni? A ki engem látni akar, jöjjön Szobocizára, ott minden nap megláthat. Ma péntek van, ma nincs vasárnap. — A prédikáció további folyásában: »Én szeretem, ha templomba jártok, Szent-István is szereti azt. Ti szeretitek a gyirczet, én is szeretem, de Szent-István nem szereti. Ti szeretitek a korcs-mában mint a majmok táncolni; én nem szeretek táncolni, de Szent-István sem. — s így tovább, ilyen modorban. Azután összehasonlítást tett a pokol és a mennyek királya közt s azt mondta, hogy Luczifernek macskakörmei vannak. (A nép nem értette meg, hogy mit akart mondani, innen származott az a téves hír, a mit ez alkalomból a macskakörmökéről beszélnek, s a mit nem tehetünk papirra.)

Ilyen modorban folyt le majdnem az egész szónoklat, a mi a nép egy részét meglehetősen kedélyes hangulatba hozta, úgy, hogy sokan a fenszóval való nevetést sem tudták visszatartani, míg mások összenéztek s ott akarták hagyni a templomot megbotránkozásukban. Szent-Istvánról, a magyarok első királyáról, annak életéről egy szót sem mondott a káplán ur; hazafias buzdításra egy árva szót nem talált, sőt került minden szót, mely a haza fogalmára, a hazaszeretetre, Szt.-István utódja iránti hűsége vonatkozott volna.

A nép még ma is csudálkozással beszél erről a prédikációról s nem tudják, hogy mire véljék a káplán ur magaviseledését; sokan úgy vélekednek, hogy talán valami baja volt. A hazafias muraközi közönséget joggal megbotránkoztatja az, hogy a káplán ur nem talált egy mondatot, nem egy szöcskát, mellyel méltatta volna Szent-István király ünnepét! S mélyen sérti az a hang, az a modor, mellyel éppen Szent-István napján használt. Sérti pedig azért, mert az ilyen szónoklatokból (a Horvátországból most nemrég jött s ott nevelkedett káplán részéről) Szent-István ünnepének semmibe vevését, sőt egyenes kifigurázását látja.

Nem is annyira a káplán urat okozzuk, hisz ő is egyik apostola a magyar-ellenes áramlatnak! — Hogy is beszélne ő a mi szájunk ize szerint, mikor őt a szemináriumban nem a mi hazafias céljainknak, hanem a reménybeli Délszlávia cseljái számára nevelették. Hanem az uralkodó vizsás rendszerben látjuk a hibát, mely a szentkeresztben esetben ismét eclatáns bizonyítékát adja annak, hogy hová fejlődtek a hazafias viszonyok pár év óta! Hisz a minap is, mikor az érsek ur bérálni jött Muraközbe, élénk színekkel festették le hazafias aggodalmainkat. De mit sem használt! Mert elleneink szilárdan állanak helyükön, sőt közülök többen érdemeik elismerésül (!) a dráva-vásárhelyi plébániára is biztosan számitanak. Még csak egy reménysugár vigasztalhat bennünket: bizalom nemes grófunknak, hogy ezuttal nem fogja a zágrábiak tetszése szerint elleneink egyikével betölteni a megüresedett plébániát, hanem saját szíve szerint választ magának a sok pályázó közül egy hazafias egyént.

Különbön pedig: talán már itt volna az ideje tennünk is valamit, mert maholnap már késő lesz. Talán már is az! Hogy miért? Majd elmondjuk egy más alkalommal.

Tanitók megyei közgyűlése.

A zalamegyei tanítóknak megyei közgyűlése aug. 23 és 24-én tartatott meg Nagykanizsán.

A nagykanizsai fogadó-bizottság tagjai kokárdáson üdvözölték karlársaikat a vas-pálya állomásán.

Az előértekezlet délután 5 órakor tartott meg a polgári fiúiskola rajztermében s megállapították a közgyűlés tárgysorozatát.

Este 7 órakor ismerkedésre gyűltek egybe a »Polgári Egylet« kerti helyiségében.

A gyűlés napján reggel 8 órakor a plébánia templomban »Veni Sancte« volt.

Kilenc órakor megkezdődött a közgyűlés, melyen a tanítótestületi tagok sorából közel kétszázan vettek részt.

Pálya Mihály elnök, igen tartalmas, emelkedett szellemű beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melyben dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelőjének, Nagy-Kanizsa város hatóságának, iskolászéke és közönségének, valamint a megjelent tanítóknak üdvözlése után a tanítói állás magasztosságát és hivatásának jelentőségét fejtegette.

A beszéd után dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő mondott igen magvas beszédet, melyben szokott ékesszólásával örömeinek adott kifejezést a fölött, hogy a testületi élet tevékenysége és a tanítás együttérzése a tantestületben oly mértékben kifejlődve van, melynek alapján a testületi közszellem és a hivatás tisztá fölfogása, egymás lelki és egyéni becsének készséges elismerése mellett kifejlődött csendes hű munka meg fogja érlelni a magyar kultúra diadalát. Üdvözlő a tanítókat és isten áldását kéri munkásságukra.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Polyák Mátyás és Thorday János küldettek ki.

Az elnöki jelentést Zrínyi Károly főjegyző, a pénztárnokot Fischer Endre olvasta föl.

Mencsey Károly, választmányi tag felolvasta a központi bíráló-bizottság jelentését a pályafételekre beérkezett három pályázó munkáról. A bíráló-bizottság az 50 kor pályadíjat az »Isten úgy akarta, hogy szenvedjünk, de ne csüggedjünk s hullenek ne legyünk önmagunkhoz« jelű munkának ítélte oda egyhangulag. A jelűs levelek felbontatván, abból Béer Ferencz neve tűnt ki. A szerző jelen lévén, munkáját maga olvasta föl.

A közgyűlés az előértekezlet megállapodása, szerint a csáktornyaiak óhajára, kimondta, hogy a megyei központi Csáktornyáról Nagy-Kanizsára helyezték át. Szentén előleges megállapodás alapján megejtették a választást is egyhangulag, a következő eredménnyel:

Elnök: Szalay Sándor.

Aelnök: Hajgató Sándor és

Valigurszky Antal.

Főjegyző: Poredus Antal lett.

Szalay Sándor, újon megválasztott testületi elnök a bizalmat megköszönte, majd indítványozta, hogy dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert a tanítótestület dísztagjává válaszzák, a mi nagy lelkesedés mellett, egyhangulag meg is történt, a miniről miniszter ur táviratban értesített is.

A jövő megyei közgyűlést Balatonfüreden óhajják tartani. Ha ott megtartható nem lenne, az esetre Sümeget jelölték ki a közgyűlés.

A megyei tanítótestület hivatalos lapjával a »Zala« jelöltetett ki.

Ezek után elnök az ülést bezárta.

Utána a »Polgári Egylet« disztermében társas ebéd volt, melyen több lelkes felkészülőt lehetett hallani.

Délután 4 órakor a Sörgyárt tekintették meg a tanítók, a hol az igazgatóság pompás oszonnával és sörrel vendégelte meg a megjelenteket.

Itt a tanfőnöki tagok egész estig maradnak a lehető legvidámabb hangulatban.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Miniszterek Csáktornya.** E hó 23-án Josipovich Imre horvát és Darányi Ignác földművelésügyi miniszter urak Horvátországból kocsin Csáktornyára jöttek a város megtekintése céljából. Voltak az áll. tanítóképzőben, a melynek berendezését azonban nem tekintették meg, mivel ott a helyiségek nagy szűmidei sűrűsítését, festését berendezését éppen akkor eszközölték. Ő Excellenciáik csupán a kertben tettek rövid sétát. Innen a Zrinyi-várba hajtottak, melynek termeit s az ott elhelyezett régiségeket nézték meg. A miniszter urak mintegy másfél órai Csáktornyán való tartózkodás után vissza hajtottak Horvátországba.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter a csáktornyai állami polgári leányiskolához segédtanítónővé Jeszenák Anna bárónőt nevezte ki.

— **Szt. István-ünnep Légradon.** A szent király emlékeztére elrendelt ünnepet a kellő tisztelettel és kegyelettel ülte meg Légrad is. A hazafias ünnep miséje alatt Gadó plébános lélekemelő szónoklatban esetelte a nagy és dicső király érdemeit. Mics alatt az iskolás leányok magyar énekeket énekeltek az apácák vezetésével.

— **Hivatalos látogatás.** Hegedűs Gyula n-kanizsai esendőrhadnagy f. hó 21-én a helybeli esendőrség felett vizsgálatot tartott s ez alkalommal minden a legnagyobb rendben talált. Innen f. hó 23-án Alsó-Lendvára utazott.

— **Körjegyzői helyettesítés.** Kollay Lajos boltornyai körjegyző magánügyeinek elintézésére szabadságot nyervén, helyébe a csáktornyai járás főszolgabírája Hegedűs János helybeli városi irnokot rendelte ki.

— **Hymen.** Forintos Lajos, stridói postamester eljegyezte Szabó Dénes tapolcai földbirtokos, lakarekpenzári titkar kedves leányát, Blanka kisasszonyt.

— **Postaügy.** A Kis-Szabadka és Csáktornya közt közlekedő gyalog-posta f. évi október hó 1-én megszűnik, mert a jelzett naptól kezdve a postai küldeményeket a kis-szabadkai vasúti állomástól szállítják az ottani postahivataltba.

— **Tanító-választás.** A mura-esányi róm. kath. népiskolánál üresedésben volt két tanítói állásra e hó 17-én Apa Cornél zala-sólyi és Szmodics Szilárd igali okl. tanítók választották meg egyhangulag.

— **Pályázat.** A helybeli kir. járásbíró-ságnál megüresedett díjnoki állásra pályázatot írtak ki. Határidő 2 hét.

— **Értesítés.** Az orvosi rendeletre elhalasztott megnyitása a helybeli kisedővő-intézetnek szeptember 6-án történik meg. A beiratások szept. hó 1-én kezdődnek meg és tartanak vasárnapig.

— **Jóváhagyás.** A csáktornyai járás jegyzői körének alapszabályait a m. kir. belügy-miniszter a jóváhagyási záradékkal ellátta.

— **Sárközy testvérek** zenekara f. hó 20-án néhány heti körutra Stajersországra indult.

— **A csáktornyai áll. tanítóképző-intézetben** szeptember 4-én tartanak a magán-, pótló- és javítóvizsgálatot, 5-én és 6-án lesznek a beiratások, 7-én pedig a Veni Sancte és a tanév megnyitása. Felvétel végett folyamodott mindössze 90 növendék, még pedig az első osztályba 34 növendék, felvételt 29; a többi osztályba folyamodott 56 növendék, még pedig 46 helyben végzett és 10 más képzőben végzett növendék. Felvételt közülök 48. A növendékek összes száma 77. Még pedig: az első osztályban 29, a másodikban 21, a harmadikban 14, a negyedikben 13. Az intézet internátusában lakik 60, a köztartáson élkezik 66 növendék.

— **Esküvő.** Horváth János pakodi kántortanító f. hó 25-én kell egybe Alsó-Lendván özvegy Pinfér Gyuláné kedves leányával, Ilonával.

— **Értesítés az iskolaév megkezdéséről.** A csáktornyai áll. polg. fiú- és leányiskolában a beiratások szeptember 1—4-ig, az áll. polg. fiúiskola helyiségében tartanak meg; a fiúk részére d. e. 8—12 óráig, a leányok részére d. u. 2—5 óráig. Aug. 31-én lesznek a pótlóvizsgálatok ugy a fiú- mint a leányiskolában. Szeptember 5-én Veni Sancte és a tanév megnyitása. A beiratáshoz a tanulók kötelesek szüleik, vagy ezek helyettesei kíséretben megjelenni és a múlt évi iskolai bizonyítványukat, keresztleveleiket, illetőleg születési bizonyítványukat is a beiratás alkalmával az igazgatónak bemutatni. A beiratás alkalmával minden tanuló 5 frt 15 kr. tandíjat tartozik fizetni. A kifizölt napok pontos betartását a I. cz. szülőknek annyival is inkább figyelmebe ajánlom, mert a később jelentkezők csak a késedelem okát hitelen igazoló bizonyítvány alapján, tanfelügyelői engedély mellett vehetők fel. — Csáktornya, 1897. aug. 26. Az igazgatóság.

— **Zóna-díjszabás a Déli-Vasuton.** A Déli-Vasut 1898. január 1-én életbe lépeltendő új díjszabásának tervezetét a következőkben adjuk:

Kilométer	Zóna	Személyvonat			Gyorsvonat		
		III.	II.	I.	III.	II.	I.
1-10	I.	0.12	0.18	0.36	—	—	—
11-15	II.	0.18	0.26	0.48	—	—	—
16-20	III.	0.24	0.36	0.60	—	—	—
21-25	I.	0.30	0.48	0.72	0.36	0.60	0.90
26-30	II.	0.36	0.54	0.90	0.72	1.20	1.80
31-35	III.	0.42	0.64	1.16	1.08	1.80	2.70
36-40	IV.	1.20	1.92	2.88	1.44	2.40	3.60
41-45	V.	1.50	2.40	3.60	1.80	3.00	4.50
46-50	VI.	1.80	2.88	4.32	2.16	3.60	5.40
51-55	VII.	2.10	3.36	5.04	2.52	4.20	6.30
56-60	VIII.	2.40	3.84	5.76	2.88	4.80	7.20
61-65	IX.	2.70	4.32	6.48	3.24	5.40	8.10
66-70	X.	3.00	4.80	7.20	3.60	6.00	9.00
71-75	XI.	3.30	5.28	7.92	3.96	6.60	9.90
76-80	XII.	3.60	5.76	8.64	4.32	7.20	10.80
81-85	XIII.	4.20	6.48	9.72	5.16	8.40	12.60
86-90	XIV.	4.80	7.20	10.80	6.00	9.60	14.40
91-95	XV.	5.40	7.90	11.90	6.80	10.80	16.20
96-100	XVI.	6.00	8.60	13.00	7.60	12.00	18.00
101-105	XVII.	6.60	9.30	14.10	8.40	13.20	19.80

A díjszabás 250 kilométer távolságig azonos a Magyar állam vasútvonal, azontúl azonban tetemesen drágább annál, mert a nagyobb távolságokat a XI—XVII-ik zónákba osztja, mi az árakat tetemesen emeli. Tájékoztatásul közöljük néhány vasúti állomást a távolsággal. Mura-Király 15, Kotor 30, Nagy-Kanizsa 49, Balaton-Szt.-György (Keszthely) 90, Siófok 156, Székesfehérvár 203, Budapest 270; Zala-Szt.-Iván 103, Szombathely 152, Bécs 295 kilométerre van, mely szerint a fenti táblázat alapján az utazás árát könnyű kiszámítani.

— **Coronelli Pietro** előnyösen ismeri táncztanár f. évi szeptember hó 2-án táncztanfolyamot nyit városunkban. Beiratások szeptember hó 1-én a Zrinyi-szálloda első emeletén eszközölteknek.

— **Császár Királyi Szabalmozott Déli Vaspálya Társaság.** Az 1896. évi zárószámadatai a következők: Az 1896. évi üzleti számlából az összhálózatra nézve, 20.782.374

frt 82 kr. hozadék mutathozik. Ehhez hozzáadva a Semmeringen, Abbáziában és Görzben levő szállodák és a gráci hengermű tiszta hozadékát, 377.885 frt 93 krt, levonva belőle a kamatok és különféle leszámolások egyenlegét 112.868 frt 75 krt tehát 265.017 frt 18 kr. maradékol, a tiszta hozadék főösszege kitesz 21.047.392 frtot. Ellenben a terhek kitétek: a kölcsönök kamatozására és törlesztésére és a részvények törlesztésére 27.186.394 frt 97 krt, levonva belőle a m. kir. kormány által fizetelt 402.000 frtot és az olasz királyi kormánytól élvezett 11.827.954.85 frt évi járadékol, összesen 12.067.954.85 frtot, marad 15.118.440.12 frt, a mihez hozzáadva váltóárfolyam veszteség címzén 3.132.806.41 frtot, a terhek összege kitesz tehát 18.251.246.53 frtot, marad ennél fogva 2.796.145.47 frt a mely összegből levonandó még a bécsi-trieszti vonal vételára fejében a lefolyt év hozadékából teljesítendő részlettörlesztés 550.562.92 frt, továbbá a 3 százalékos kötvények szolgálata részére tartalékba helyezendő 526.530.36 frt tehát összesen 1.077.093.28 frt. Mint az 1896. évből rendelkezésére álló főlöleg marad ennél fogva 1.719.052.19 frt. Az igazgatótanács elhatározta, hogy a részvényesek közgyűlésén az 1896. évre négy franknyi osztalékot, továbbá 280.000 frtnak az alapszabályszerű tartaléklatba való visszafizetését és 26.880 frt 67 krt az új számlára való átvitelét fogja javasolni.

— **A közigazgatási bizottság** által kiküldött bizottság javaslata a vármegyei vicinális vasutakon közlekedő vonatoknak a megye közigazgatási és közgazdasági viszonyainak megfelelő menetek életbe léptetése érdekében oda irányul, hogy 1) reggel ugy Ukk, mint Csáktornya felől a vonatok Zala-Egerszegré reggel legkésőbb 8 óra 30 perczkor megérkezzenek; 2) hogy Zala-Egerszegről reggel ugy Ukk, mint Csáktornya felé oly időben, illetve menetsebességgel induljanak el a vonatok, hogy szintén 8 óra 30 perczkor Sümegyre, illetve Csáktornyára lehessen érni; 3) a Csáktornya felől délután indított vonat oly időben érjen Zala-Egerszegré, hogy vele folytatólag ki lehessen érni az este 9 óra 30 perczkor Nagy-Kanizsa felé induló vonathoz, valamint az ugyanezen vonattal Szombathely felől érkezett utasokat a helyi érkövi vonat Zala-Egerszegré beszállítaná; 4) a Zalavölgyi h. é. vonaton oly menetrend legyen, hogy ugy Keszthelyről Zala-Egerszegré, valamint megfordítva Zala-Egerszegről Keszthelyre ha akar valaki utazni, egy nap alatt vissza is juthasson. A kiküldött bizottság javaslata elfogadott s a meneteknek ily irányu megváltoztatása végett a kereskedelemügyi miniszteriumhoz felirat küldetése határozatolt.

— **A Szalay-Baróti** »Magyar Nemzet történetéből« (Wodianer F. és fia) Lampel Róbert udv. könyvkereskedésének kiadóhivatala (Budapest) most vettük annak 66-ik füzetét, mely a negyedik kötet 3-ik füzetét képezi. Az e füzetben tárgyalni korszak signaturája röviden ez: I. József halála s III. Károly trónra lépte; a szatmári béke megerősítése s II. Rákóczy Ferencz elbujdosása. A török végkép kipusztult hazánkból, mely újjalakításában — bár lassan — de láthatólag előre halad. Jelen füzet is hővelkedik érdekes képdísszel, külön melléklete a pétervári csata Huchtenburg rajza után. Előfizetéseket ezen millenáris diszürmindenkor elfogad ugy a fentnevezett kiadóhivat.: (Budapest, Andrassy-ut 21.) valamint minden könyvkereskedés.

Felolós szerkesztő: **MARGITAI JÓZSEF**
Segéd-szerkesztő: **ZRINYI KÁROLY.**
Kiadó és lapfolyadonos: **FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR.)**

Sve pošiljke se tiuč zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me Margitai Jožefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischel Filipova kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

nahorvatskom i magjarskom jeziku izlazdeči društveni znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tijeđen jedenkrat i to: vu svake nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . . 4 frt
Na pol leta . . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt
Pojedini broji koštajē 10 kr

Obznane se poleg pogodbe i fal računajā.

Sluzbeni glasnik: »Čakovečke Sparkasse«, »Medjimurske Sparkasse«, »Sparkasse Okolice Čakovca«, i. t. d.

Previšnji rodjen-dan.

Augustaša 18. bil je svetčano proslavljen diljem cele monarkije previšnji rodjen-dan Njegova Veličanstva kralja Ferencz Jožefa I.

Vu Budimpešti bile su od rana jutra sve državne i občinske sgrade izkinčene zastazama. Ob 10. vuri pred poldan bila je vu cirkvi sv. Matije svetčana meša. Vu srednjoj ladji vu cirkvi pravila je krunska straža podpunoj paradi špalir. Vu sanktuariju sedeli su ministri sa ministrom predsjednikom baronom Desiderijem Bánffy-em na čelu. Zvun ministara bili su tu i ostale poglavice državnih oblasti, za tim gradski načelnik Márkuš, senati obedvih visokih škola sa svojim rektorima, većina narodnih i gradskih zastupnika i nepregledno mnoštvo občinstva. Mešu je služil kardinal-primas Vaszary. Meša je trajala od 1/2 12.

I po drugim gradovima, varošima i mjestima cele monarkije proslavljen je što svetčanije rodjen-dan Njegova Veličanstva.

Iz Beča javljaju, da su toli nazočni vojni šeregi, koli sve građanske oblasti proslavile najsvetčanije rodjen-dan Njegova Veličanstva. Vu svim cirkvama služile su se svetčane meše. Vu 9 vuri bila je svetčana meša vu zavjetnoj cirkvi, kojoj je bilo nazočno gotovo sve častništvo-oficirstvo posade,

koja je velikim delom odsutna po raznim manevrima. Od visokih ličnosti nazočni su bili Njeg. c. i kr. Visost nadvojvoda Rainer, glava generalskog štopa barun Beck, odsječni glavlar barun Merkl, admiral Eberan i vnođi drugi zapovjednici i generali. Mešu je služil biskup dr. Belopotocki.

Najsvetčanija bila je služba božja vu cirkvi sv. Štefana ob 11 vuri prije podne, kojoj su nazočni bil zastupnici svih oblastih gradskih i državnih, ter nepregledno (velika vnozina) naroda. Tu su bili gotovo vsi ministri sa grofom Badenijem na čelu, za tim namjestnik Kielmannsegg i velik del članova carevinskog vieća.

Vu Wilhelmshöhe 18. augusta. Vu čast rodjen-dana kralja Ferencz Jožefa dal je car Vilim galaobed, kod koga je nazdravil »svom dragom savezniku.«

Vu Petrogradu, 18. augusta. Vu čast rodjen-dana kralja Ferencza Jožefa bilo je vu Krasnojem Selu doručak, komu su nazočni bili poklisar knez Lichtenstein i članovi polisarstva. Car Nikolaj nazdravil je Nje. Veličanstvu.

Vu Bukareštu, 18. augusta. Povodom rodjen-dana kralja Ferencz Jožefa bila je vu katoličkoj cirkvi svetčana služba božja, kojoj su nazočni bili sve oblasti vnoğobrojno občinstvo. Kod obeda vu poslanictvu nazdravil je poslanički tajnik grof Turn ru-

monjskomu kralju a minister prezeš Sturdza kralju Ferenczu Jožefu, prijatelju kralja Karola.

Na Cetinju, 18. augusta. I ovdje je svetčano proslavljen rodjen-dan kralja Ferencz Jožefa. Minister resident Knezinski priijamal je gratulacije. Na večer bil je obed, komu je bil nazočen knežević Mirko s diplomati.

Vu Carigradu, 18. augusta. Vu poklisarskoj cirkvi bil je povodom rodjen-dana kralja Ferencz Jožefa svetčani Tedeum, komu su nazočni bili poklisar barun Calice, vnoğobrojni zastupnici oblasti i austro-magjarske kolonije. Za tim je bil gala-obed kod poklisara. Sultan je gratuliral telefonski i javil da će k primanju kod poklisara poslati posebnog zastupnika.

Politički pregled.

Magjarska. Augustaša 16. je magjarska hiza držala svoju posljednju sesiju prije praznika, vu koju su došli vuogobrojni članovi. Prije svega zamolil se nadbiskup Császka predsjednika, neka bi 18. augustaša podnesel Njeg. Veličanstvu homagijalne gratulacije ove hize, kaj je hiza s predsjednikom s odusevljenjem priijela. Za tim su priobčeni vsake fele podnesci, medju njima i peticija grada Fiume za promjenu §§. 15.

Z A B A V A

Dvie s-kotačom.

Hoću jedan krat mojim poštovanim četvcom dvie gospoje pokazati, u kojih ima svojstva, da se u nje ugleda i da si od njih svaki primier uzme. Moji poštovani četvci onda neka sami sude, koja od ovih dviuh im se bolje dopada. Obodve rabe kotače, ali svaka na drugi način, pak si nek i četvci u tom obziru obodve prosude i promisle, kakovu bi si radje za ženu uzeli, kad bi do toga došlo, da bi se na ženitvu odlučili.

Nije tomu odviše dugo, da sam jednog liepog dana sedel u jednom oštarijskom vrtu, pak jer nisam nikaj drugo znal početi, mirno sam oči upiral sad na ov, sad na on stol u vrtu, okolo kojega su gosli sedeli te se zabavljali, a ktomu sam i špinčil vuha, jer svaki pisatelj pripovestih je znatiželjan, a ktomu je i potrebno, da takov svakom prigodom mora vuha špinčiti, ako hoće za četvece gde kaj novoga napisati.

Sedela je pako, komaj pet korakah od mene nieka gospa oblečena kratkim reklecom i u hlače, koje su bile skoro slične turskim dimijam, a šnjom pri istem stolu je još sedelo više mladih ljudih u hlačah

do koliena i samo u farbanih rubačah; na zidu pako od vrta bilo je prislonjeno nekoliko željeznih konjah, ili jahačih kotačov, ili bicyklah, koji su si onde prenagle vožnje odpuhivali i počivali, a očito je bilo, da ti kotači spadaju k-onomu druztvu pri stolu med kojim je i pomenuta gospa sedela.

Pošto pako ja nikada nisam bil neprijatelj vožnje na kotaču, akoprem sam osobno se nevozim, anda nisam tom prigodom niti imal razlog, da to kotačko druztvo priečnim okom gledim, ali ono, kaj je ta kotač-gospa govorila, moram priznati, da mi se nit tajmanje nije dopadalo.

»No«, — rekla je, te se je na ves glas nasmejala — »sad bi rada znala, kaj moj muž doma dela?!«

Muž doma, a žena na kotaču . . . o ti siromaški Petöfi, kak bi ti gledal, da bi toga u devetnajstom stoletju na opak sviela videl?! »Muž mora van« si ti pisal . . . ah kaj bi . . . sad se veli: muž ostane doma a gospa ide iz doma, pak se u veselom druztvu vozi na kotačo po celom širokom svijetu!

I onak na pol zievajuća, još doda gospa, svoje misli dalje razvijajuća: »A Bog zna kaj bumo danas večerali? — Ah, kaj me briga, budemo halt jeli safaladu z-octom i uljem pak s lukom i falačec švajcerskog sira; jer poslie ove sad setnje baš mi nije

volja ognja zakuriti pak nekaj toploga priredjivati, a k-tomu još moram si i kotača snaziti!«

Brrr . . . sad ga je i meni dosta bilo, pak makar je i o safaladi i siru bil govor, a kad mi je poslie sam oštarijaš pripoviedal, da je ta liepa koturašica žena niekog comptoirista, iliti po horvatski pisara u bližnoj fabriki, tada sam postal sit, gore do ovratnika, akoprem, kak sam iz početka napomenul, nisam neprijatelj kotača niti koturašah.

Ovo je anda prva s-kotačom i moji četvci ju sad poznaju, sud pak o njoj nek si sami stvaraju, mene za to nije briga. Ja u sebi i za sebe znam kaj mislim, i jeli mi nije žal, da ju prije toga siromaškoga komptoirista nisam poznal.

A sad znam, da su četvci željni poznati i drugu s kotačom.

To je bilo prije nekoliko godinah, a dogodilo se je u liepom trgovištu i liečičistu lštu, gde su jednoc i mojega bugjilariša do dna izliečili, ali ne doktori.

Tu je jednog dana nieka jednostavno oblečena mlada gospa rivala vuz brieg, u jednom bregovitom emrekovnem drvoredu, svoga kotača, za da na brežuljak dođuća, se navžije čistog zdravog zraka i miline, gledajuć u Wolfgangsku dolinu sa njegovim jezerišcem, koje se od St. Gilgena preko svi

i 16. osnove zakona o vpeljanju kaznenog postupnika. Prešavši na dnevni red, hiža je razpravila i primila čeli niz zakonskih osnovah, kakli: osnovu zakona o oporezovanju cukora, o proizvodnji špiritusa, o osiguranju obveznica, što ih izdaju domači novčani zavodi, o investicionom zajmu i napokon o vpeljanju kaznenoga postupnika. Kod §. 15. zagovaral je barun Vécsey poznate želje grada Fiume, no pokohdob je minister Erdelyi naglasil važnost osnove vu vezdašnjoj formi, primljeni je taj paragraf prez premembe. Konačno je još primljeno više menjsih zakonskih osnovah, ter je sesija zaključena.

— Iz Budimpešte javljaju: Zastupnička hiža držala je 19. augusta samo kratku formalnu sjednicu, vu kojih su prišli na znanje nuncij, da je magnatska hiža razpravila više zakonskih osnovah.

Službene novine oglasile su prekjučer popis onih punodobnih nadvojvoda, koji su kakli lakovi članovi magnatske hiže, a imade ih 18, i to: Ferenc Ferdinand, Otto, Ferdinand, Ljudevit Viktor, Leopold Ferdinand, Jožef Ferdinand, Petar, Leopold Salvator, Ferenc Salvator, Ljudevit Salvator, Fridrik, Karlo Štefan, Eugen, Jožef, Jožef August, Leopold, Ernst i Rainer.

— Glasom službenog izvještaja iznosili su brutto-prihodi i brutto-izdatki svih državnih blagajnah vu Magjarskoj, Horvatskoj i Slavoniji za vréme od 1. aprila 1897 do konca junaša 1897. I to: brutto-prihodi skupa 115,651,883 for. t. j. za 3,231,189 for. više, nego li vu istom razdoblju godine 1896.; brutto-izdatki skupa 116,400,489 for. t. j. za 645,198 for. više, nego li vu istom razdoblju godine 1896. Prema tomu je bilanca prihoda vu II. četvrtgodistu 1897. za 2,585,991 for. povoljnija od one vu godini 1896.

Na račun horvatsko-slavonske autonomne zemaljske uprave dolazi brutto-izdatak od 2,180,466 for. t. j. za 268,812 for. manje, nego li vu istoj periodi godine 1896.

— Prihod željeznica vu Magjarskoj i Horvatskoj — Slavoniji. Sveukupni prihod

željeznica vu Magjarskoj, Horvatskoj i Slavoniji, ne broječ ovamo vicinalnih i lokalnih željeznica, iznosil je godinu 1896. svotu od 113,470,236 for. na prema 104,250,055 for. vu godini 1895., a čisti visek iznosil je godine 1896. 44,458,482 for., na prema 39,351,090 for. vu godinu 1895.

Kraljevske magjarske orsačke zeljeznice participiraju vu tom izkazu sa 98.2 mil. prihoda vu godini 1896., na prema 89.5 mil. vu godini 1895., odnosno sa 38 mil. viška vu godini 1896., na prema 33 mil. viška vu godini 1895. Prometni koeficient iznosil je 1896. godine 61.31 post. na prema 63.13 post. vu godini 1895. Vu obće su ukupni prihodi poskočili za 8.844 post.

— Rusija. Drugog mesec očekiva se vu Varšavi pohod ruskoga cara i carice ter se već dulje vremena spremaju za što svetčaniji doček. »Nar. L.« doznaju da će se za boravka careva vu Varšavi preglasiti carski ukaz, kojim se dokida iznimno stanje, vpeljano vu kraljevini Poljskoj iza ustanka od godine 1863. Istodobno izdati će se amnestija za poljačke političke bjegunce ter im se dozvoliti povraćek vu domovinu.

— Pregovori o miru. Zadnjih dana vno go se je glasilo, da je Englezka izstupila iz europskog koncerta, što poslije tolikih spetkarinjah ne bilo nikakvo čudo. Englezki prestige pretrpel je vu Carigradu, Petrogradu i Berlinu tolike poraze, da je pravo čudo, kako još markez Salisburij more uzmicati. Sada javlja »Agence Havasova iz Atene, da je Englezka predložila, neka se Tesalija izprazni prije izplatne ratne odstete, pošto je Grčka odbila protivni predlog, uz koji je vezana kontrola vlasti nad grčkim financijama. Novine se nadjaju, da će vlasti pristati uz predlog, koji se obazire na gospodarsko stanje Grčke ter joj dozvoljava, da što prije pribavi peneze za ratnu odstetu. Pokohdob je Englezka odlučno izjavila, da ostaje kod svoga predloga, čini se, da o tom ovisi njezin daljnji ostanak vu europskom koncertu kak i čeli kontrakt mira.

KAJ JE NOVOGA?

Canovas.

Sprevod vmorjenog španjolskog ministra-predsjednika Canovasa del Castillo obavljen je vu Madridu s najvećim pompom, kaj se pomisliti dade. To je bila sigurno najvećka pogrebna svetčanost, kaj ju je Španija vu 19. stoljeću doživela. Očevidci veliju, da je Canovas većšim sjajim pokopan, nego vu svoje vréme vmorjeni glasoviti general Prim, dapače sjajnije od samog rano vumrlkog kralja Alfonza XII. Vu povoreci samoj bilo je nasočno više od 100,000 osoba! Za rarakom išla su posebna kola sa 1500 vñcov, i to jedan razkošniji od drugoga. Sama mrtvečka kola naličila su ljepom spomeniku. Osem preljepih konjah vleklo je ta kola. Črni pokrov držalo je za okrajke osem najpreštimanješih muzeva Spanije: general Martiner Campos, general Lopez Dominguer, jedini španjolski admiral senor Chocou, vojvoda od Seksta i obedva podprezaša akademije. Za tim su sledile gala-kočije kraljevske hiže, senata, ministarstvah poklisarah, 2000 privatnih kočijah, predstavnici svih gradskih zastupstva i svih vučenih družvah vu zemlji. Povorka je prolazila je čez glavne madridske ulvice. Vse hiže bile su vu koroti (vu črnimi). Gradsko zastupstvo vu Murcii poslalo je posebnim vlakom (cugom) 15,000 kilograma lovorike, da se njim posipaju ulvice, kojima ima sprevod prolaziti. Iza dovršenog sprevoda nije bilo po vñlicah više nijednog listića lovorinike. Vnogi ju odnesli dimo na spomenek na taj svetčani dan, a neki da njom začine — juhu rizkaše.

Vdovica Canovasova za 30 godina je mlajša od svog pokojnog tovaruša. Vu svojem testametu učinil je Canovas svoju tovarušicu herbom svih svojih imanjah, koja su vćdna oko 1 milijun peseta. Gospa Canovas sama je bogeta posjednica od kakovih 20 milijunah. Povrh toga dobile bude 30,000 peseta godišnje imonive.

Knjižnica (biblioteka) gospona Canovasa

Wolfganga proteže (pieške sam polag njega god. 1864-e išel 6 satih dugo).

Upravo su bila tri botaća a ne jedan, najme jedan mali naprvo a dva veća od zad, preko njih pako je bila pričvršćena liepo pletena košara sa krovekom, kakovoga kočije imadu, a u košari je sedelo jednu godinu od priliko staro, zdravo, evatuće diete, obleženu u bielou opravicu, koja je bila sa izevenim (štkanimi) potočicami (cviet Vergissmeinnicht) kakli posipana.

No, i to se ljudem mora priznati, tak domačim kak i stranjskim onde, oni su svi naprama toj mladog gospoiji bili uljudni te su ju liepo susretajuć pozdravljali, a nikomu nije niti na pamet došlo zlovolju kazati i mrmrati, da je na takovih sienastih šumskih putih samo za goste, koji su onde na liečenju pieški put, a svi kolači da su jedan kral za uvijek zabranjeni.

Samo jedna jako i prejako nobl gospa, koja je na klupi u tom drvoredu, kakli sve farbo igrajući pav sedela, držalo je svog štehera (očali) na dugem držalu na očih, zavijala z nosom i muštrala mladu mater, njezina kolca i u njem siedeće veselo die-tesce, od pete do glave, kak da takov jednostavni stvor božji niti nebi spadal med fini sviet, koj se je u išu sabral.

Konačno je ipak u njezinih očih našla liepo vezena opravnica, koju je diete na sebi

imalo, milošću, te ona zapita, poklankam bi prije pruženom rukom mahajuć zaustavila mladu ženu, prenjavljajućim na nos glasom, onak liepo, kak da joj je čeli sviet u rukah:

»Ah, ma chère« (po francezki, moja draga) »gde su oni to vezivo po opravi dieteta kupili?»

I odgovori mlada gospa:

»Ja sam tu opravicu sama vezla... meni je to najveće veselje, ako si za diecu sama mogu kaj dielati.«

»No« — odgovori stranjska i okolo skrene spleći — to je tak u malih kućah moguće, ali kod mene, koja danonice primam toliko stranjskih iz najfinijih obiteljih, koji mi dojdju u pohode, tu nije moguće, pak meni se niti nebi hotelo takove purgarske posle obavljati: jer k-čemu su onda meštri i družina, ako si čoviek sam mora opravu dielati i diecu okolo pavažati.«

To je bilo po horvatski rečeno: diecu okolo navazati se nepristoji... mlada mati je to dobro razmela, pak zato joj je krv vudrila u lice te se je začlenila, ali ne od srama već od zlovolje radi takove nenarave.

Ali se ipak obuzda te veli mirno, ali odrešito.

»Ja bi pak mislila, da mati nikad nefali, ako si diecu dvori, ako im opravicu

šiva, popravlja ili kinei; ako ih sama pod svojom pazkom na friški zrak nosi ili u koleh vozi! U ostalom, imam i ja puno krat stranjske, i oni su iz finih obiteljih, ali toliko mi vriemena ipak uvijek preostaje, da za svoje ljubive, za svoju diecu, gde koje ručno dielo iglom dogotovim, ili je sama na friški zrak izvezem i sigurnim materijskim okom nadziravam, akoprem mi za taj posel družina nemanjka.«

Na to ju stranjska gospa opet kroz svoj šteher, baš onak pošeno zvisokoga pogleda i zapita:

»Je, pak odkud su oni moja draga?»

Mlada mati samo prstom pokaze med grmljem i drvetjem dole u dubljinu, gde se je veliki lietni grad cesara izmed drvetja van svietil, te jednostavno reče: »Ja onde stanujem.«

»Eh« — odgovori stranjska — »to su oni valjda kei vratara onoga grada?»

»Ah, nisam« — odgovori mlada mati — »nego sam kei kuće gospodara. Ja sam nojme baš sada pri mojem otcu, cesaru, kakli gost, pak valjda posietitelji išla nebudu nadvojvodkinji Mariji Valirii zamerjali, da se ona u bogato nakinčenom išu, med nakinčenimi gospami, u jednostavnoj gradjanskoj odeći nesramuje svoju diecu dvoriti i na nju paziti. Em niti moj muž, nadvojvoda Frana Salvator neima nikaj proti

broji preko 30.000 svezaka. Vu njoj se nahadja prvo i drugo izdanje »Don Kvikzote«, velika sbirka rēdkih i dragocēnih rukopisa, ter mnoga druga cēnjena djela. Gospodin Canovas bil je strastven knjigoljub. Gotovo vsaki mjesec dal je za nabavu vrēdnih knjigah po nekoliko jezerah peseta. Vu njegovj knjižnici bili su namešćeni vu-čenjaki, kojim bila je zadaća, da iznadju i onda kupe vrēdne knjige. Baš je prošlog mjeseca juliša izdal za knjige 4000 forinti! Ta knjižnica pripala je vezda madridskoj narodnoj biblioteki, koja spada medju najveće vu Europi, ter broji preko 1 milijun svezaka. Canovasova sbirka bude smještena vu posebnoj dvorani.

Kardinal Monescillo.

Vu Toledu obavljen je 14. augusta s najvećim počastima pogreb španjolskog primasa i iztočno-indijskog patriarke, kardinala Antolina Monescilla y Viso, koji je 11. augusta vumrl 86 ljet star. Čela zemlja poslala je k sprevodu deputacije, a vladu je zastupal minister pravosudja, grof Tejada de Valdsera. Pokojniku izkazane su počasti maršala. Medju vnogobrojnim sazalicim stigla je brzozavka i od Emilia Castelara, koji telegrafiral: »Cirkva je izgubila jednu od svojih najvećih lući, literatura jednog od najvrstnijih prozaičara, a moje srce jednog od najsrdačnijih prijatelja. Izvrstni ovaj prelat zdigel se je k nebu, da za stalno moli Boga, neka vu ovom kobnom času zaštili našu domovinu ter ju uzdrži intaktnu.

Pokojnik bil je jedan od najvućeneših teologah naše dobe i veliju preštamani pisc španjolski. Rodjen je 2. septembra 1811. ljeta, postal je ljeta 1861. biskupom vu Calahori, 1865. vu Jaenu, 1877. nadbiskupom vu Valenciji, 1884. kardinalom, 1892. primasom vu Toledu. On je 120. kardinal, koji je vumrl za Leona XIII.

Smakneće ubojice Angiolitta.

Španjolska vlada prepovedala je španjolskim novinama priobćivanje pojedinosti

tomu, ako ja moje materinske dužnosti zveseljem obavljam.

To izgovorivša obrne se svojimi malimi kolci niz brieg proti cesarskomu gradu, a stranjnska gospa ostane osupnjena, odprtimi vusti za njom gledeć, na klupi sedeti.

Veli se, da je toj stranjnskoj gospoži poštal lšl najedan krat nesaošnjiv i dosadan — te je odmah drugi dan od onud, nekam drugam ili domov odputovala.

To je pripovest o drugoj s kotaćom ... valjda se ova mojim čtevcem bolje dopada nego ona prva.

Ladanjsko shvaćanje.

Nieki seljak sa svojim sinom dojdou vu varoš. Dok po ulicah sim tam hode i varaskim liepotam se čude, spazi dečko na jedan krat na pijacu jednoga mladoga gospona baš u onom hipu, kad jednoj mladoj gospodici ruku kušne.

»Gledite, gledite japa« — veli dečko proti otcu si — »ov je već tak pitoven, da iz ruke je.«

I mogel je prav imati!

Em. Kollay.

o smaknuću Angiolittovom. Isto tako prepovedano je odašiljanje telegramah o tom činu. Prēma vēstima iz San Sebastiana kratil se je Angiolitto stupiti vu kapelu, ter mu je za to dozvoljeno preboravati noć vu njegovj vuži. Spaval je malo samo. Protivil se je svakoju duhovnoj batrivosti svećenika. Vu jutro je malo jel i pošel čvrstim korakom k stratištu. Na izgled bil je miren, izkal je, da smije govoriti i glasno je izgovoril rēč »Germinal«. Na to je sel na klupu i nije se dal od krvnika prije garrotiranja pokriti lice. Tēlo je ostalo izloženo do 6 vuure na večer, terje onda pokopano. Smaknuću je bil nazoćen tajnik vmorjenog ministra-prezeša Canovasa.

— Garrotiranje Angiolitta. Vu Španjolskoj se smrtne osude izvršuju navadno strēljanjem. No za anarhistične i druge proste zločince vpeljali su španjolski sudovi već nekoliko mućilačkih spravah, koje su rabile za vrēme inkvizije. Takove je sprava i garrotta, kojom se vsmrtil Angiolitto. Ratni sud najmre preglasil je za Angiolitta kaštigu smrti sa garottom.

Ta se usuda izvrši ovak: Obsudjenik se postavi na stolec i nasloni se ledjima (hrptom) na stup. Okolo vrata i stupa skupa pričvrstiju željeznoga obroća, kaj no ga krvnik (frazman) tak okreće-obraća, da zdrobi obsudjeniku vrat i kralježnjake (križce, rebra). To je najgadniji i najgroznejši način usmrćivanja, pri kojem ima krvnik najviše direktnog posla sa rukami. Toliko vu inozemstvu, koliko vu samoj Španjolskoj podigli su već vnogi covjekoljubi svoj glas proti takvom načinu usmrćivanja.

Kratke vjesti.

— Srbski kralj Milan, moral se je podvrći operaciji na koljenu. Kralj leži vu Beču vu Scherovu hotelu, ter se već opravlja. Za kratko vrēme moral se bude rēšiti postelje ter bude odputoval vu kupelj Karlove Vari.

— General Görgey pogibeljno zbetežal vu Višegradu.

— Vu Budimpešti je vumrl 19. augusta Julio Horváth, glavni urednik »Magyar Hirlapa« vu 52. ljeta starosti. Još ljeta 1860. sudjeloval je kakti 15 ljetni mladić pod Garibaldijem vu talijanski vojni, ljeta 1872. bil je izbran vu magjarski sabor kakti ablegat, gde se je pridružil Kalman Tiszí. Za Szapáryja izstupil je iz liberalne stranke i prešel vu narodnu stranku, a kesneše je bil divljak. Izteknu se je kakti osobit protivnik Borossev, a vno go je vćinil za obnovu Szegedinu i regulaciju rékah.

— Rodila vu raki. Iz Temešvara javljaju, da je ondi vu subotu vumrla jedna žena, koju su vu pondeljek imali pokopati. Malo prije pokopa porodila je ona dēte vu raki. Doktori su pronotovali već više takovih slućajeva.

— Vu Freiburgu vu Švicarskoj otvoren je vu pondeljek črti medjunarodni znanstveni kongres katolikah pod predsjedanjem gospodina Deruaza biskupa Lausanne i Geneve, vu nazočnosti od 500 učestnika. Svi švicarski biskupi, a i vnogi biskupi i prelati iz inozemstva sudjeluju vu razpravama.

— K medicinskom kongresu vu Moskvu stiglo je 7300 doktorah, medju kojima imade polovinu stranjnskih. Kongres je odprl 19. augusta veliki knez Sergij. Minister prosvjete Deljanov držal je latinski pozdravni govor.

— Nj. Veličanstvo imenovalo je nadvojvodu Henrika Ferdinanda, koji je 18.

augusta izašel iz Terezijanske akademije kakti lajtnant vitezom zlatnog runa.

— Na 19. augusta kršćena je vu lšu novordjena kćerka vojvode i vojvodkinje Albrechta od Würtemberga. Kumovala je nadvojvodkinja Marija Terezija. Princeša je zadobila na krstu ime Marija Amalija.

— Vu Rimu, 22. augusta. Papa je denes primil kakti na dan svetoga Joakima, svoga patrona, 15 kardinala, vno go biskupa i prelata ter deputacije katolikah, koji su mu došli gratulirat. Papino je zdravje povoljno.

Dobre žepne i stēne vuure za fal cēne moći dobiti pri *Pollak Bernatu vu-raru* vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se *uzimljeju vuure takaj* za popravek za fal cēnu.

S u d.

»Denes ob tretji vuuri bude sednica zbog zajcov, koj ima kakšnu tužbu proti njim, naj se naglasi pri gosponu staromu notarjušu, kakti pri prezešu vadasov!« Drum, drum! s tēm ide dale mali birovo po seli i pri drugj štaciji opet se od kraja počme.

Da se bu razmilo, zakaj je mali birovo bobnjal to po seli budem vam rezložil.

Obćina vidi, da zajci vno go neprilike delaju med pukom, prosila je domaću skupštinu vadasov, naj nekšnoga reda napravi, med — zajci. To pravićnu prošnju su vadaso gori zeli. To vam je kratki razlog.

Do vuure pribobjane tuliko ljudstva se zišlo skup, da je prezeš mogel odprti sednicu.

Pont ob tretji vuuri stane se prezeš i počme govoriti:

»Poštuvani ljudi! (nešći zakreći: mi smo ne ljudi) svaki si more svojom tumastom glavom premisliti, zakaj se dokotural sim, jerbo naš glasoviten mali bobenj, na kojega smo ran lani tri dni napinjali svinjsku kožu (krič: praseću kožu!) i kaj bobenj nas je koštal jeno 27 forintov, da smo aldomaša pili (krič: ste lokali za obćinske penez!) velim on vam je već to rastolnačil. Od zajeće strani — kak vidim — nišće ne potrudil sim, ali mi kak pravićni ljudi nećemo samo tak nekoga odsuditi, zato smo za zajce jednoga branitelja, fiskaljuša postavili vu peršoni našega tišlara, koj je i tak na glasu zbog svojega dugoga jezika (Židov: je istina, on je najbolši za te krej!) Ja mojega govora zaključim s tē, da pitam Žigu, kakšnu tužbu ima proti zajcom, jer mu po frntastim nosu poznam, da je ne najbolši prijatelj jim.«

Žiga: »Moja gospoda! Vi mene potvarate, da ja vodu vlevlem vu vinu (krič: istina, tak je!) ja nemrem zato. Moja žena, ako zajca vidi, tak se ji oči zmešaju, da ne pozna vu šterim vrću je voda, a vu šterim vino, zato se pripeti, da negda malo već vode vleve vu steklu, kak vina. Prosim odrediti, da zajci naj nehodiju više vu moj vrt. (Laže, sam vlevle vodu, vun žnjim, krićuju svi.)

Prezeš: Tiho! Tu samo ja imam juša larmati.

Fiskaljuš: To tožbu, proti zajcom nemremo gor zeti, jerbo Žigi i njegovj ženi i ouda se zmešaju oči gda nevidiju zajca.

(Drugi put konec).

Sráy Ferencz.

LOTERIJA Beč, 21-ga augustusa 1897.
75 31 43 55 88

Gabona árak. — Ciená žitka.

1 m-máza.	1 m-cent.	frtől	frlig
Buza	Pšenica	11.20	—
Zab	Zob	5.40	—
Rozs	Hrż	6.50	— 7.50
Kukoricza ó	Kuruza slara	5.70	—
» » uj	» nova	0.00	—
Árpa	Jecmen	5.00	— 0.00
Fehér bab uj	Grah beli	8.00	—
Sárga » »	» žuti	5.50	—
Vegyes » »	» změšan	5.00	—
Lenmag	Len	7.50	—
Bükköny	Grahorka	4.50	—

Odgovorni urednik

MARGITAI JOZSEF.

Nyilttér.*

E rovat alatt közlötékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelőséget a Szerk.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai sat. a legújabb mintázzal és színekben, u. m. fekete, fehér és színes **Henneberg selymet 45 krtól 14 frt 65 kr.** méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszott sat. (minleg 240 különböző minőségben, 2000 szín és mintázzal sat.) a megrendelt árukat **postabér és vámmentesen, házhoz szállítva**, valamint mintákat postafordultával küldenek **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) **selyemgyárai Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

Egy jó erkölcsű fiu
tanulónak

felvétetik

Krammarits Viktor

832 2-3

fűszerkereskedésében, Perlakon.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

• Portbor •
• Sherry •
• Madeira •
• Marsala •
• Malaga •

Tarragona s. a. l.

Legjobb
Raktár: bevásárlási forrása

Stráhia Testvérek

uraknál

Csáktornyan.

814 6-20

Eredeti párisi

GUMMI és HALHÓLYAGOT

788

tuezatonként à 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8 frtjával küld 1881. óta bárhova

6-26

REIF J., specialista, BÉCS I., Brandstätte 3.

Teljes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparczélókra.

UJDONSÁG!

Bower-Barff-féle szabadalmazott inoxidálási módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdáellen védve.

787 11-26

Árjegyzékek
ingyen és bérmentve.

W. GARVENS, Wien.

MÉRLEGEK,

legjobb javított rendszerű **tizedes százados és hidmérlegek** fából és vasból, kereskedelmi közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélókra. **Embermérlegek, merlegek házi használatra, barommérlegek.** Commandit-társaság **szivattyu és mérleggyártása.**

I. Wallfischgasse 14. sz.
Schwarzenbergstrasse 6. sz.

Legbiztosabb szer

az általánosan elismert és jó hatásának bizonyult

„BARÁT ITAL“

czimű növényyszer gyomor-likőr készítményem **székrekedés, étvágytalanság** és az ebből eredő bajok ellen. — Egy üveg ára 40 és 80 krajczár használati könyvvel együtt, mely számos köszönő levelet tartalmaz.

Kapható Csáktornyan: **Gráner Testvérek, Heinrich Miksa, Tódor Róza, Fink Testvérek, Deutsch Salamon fűszerüzleteiben,** valamint nálam **Hódmező-Vásárhely, Árpád-utca 12. szám. ZENKE ZOLTAN.**

Városi és községi kereskedők nagyobb engedmény mellett elarusítás végett kerestetnek.

A nagyméltóságú m. kir. és osztr. csász. és kir. kereskedelmi miniszter urak által 786 kihirdetve és törvényesen védve. 10—10

Meglepő ujdonság! Rendkívüli találmány!

Fényképek különféle alakban való nagyobbítása eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Monochrome

arczképek.

A képeket új módszer vészek által készített-el és teljes hasonla-

szerint gyakorlott mű-jük, nem halványodnak totság biztosittatik.

Csoportképekről egyes személyek képei is nagyobbíthatnak, ugyszintén több (két-öt) különálló kép is csoportosítható.

Meg nem felelő képek visszavétnetnek és ujonnan készíttetnek.

Mintaképek megtekinthetők és bővebb felvilágosítás nyerhető

az első **M. Frankfurti monochrome-, olaj-aquarell- és opál-képek műterme**

csáktornyai képviselőségénél:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében.

Legkedvesebb emlék!

Legalkalmasabb ajándék!

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi csakis
fél és 1 kilós,
üveg-
palackokban

határozottan
Christoph-ferenc
lakk
kérendő.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Is-hetőt teszi, hogy a szobák a máskülé alatt használattas-
sának, mivel a kell-metlen szag és a lassú, ragadós száradás,
mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerülteik.
Fénelmet a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti
a mázolást. A palló nedves tárggyal fölörölhető, anélkül, hogy
elvisztené fényét. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapalló-fénylakk,

sárgasbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olaj-
festék fölül be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ecsért egyaránt
alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden
foltot, korábbi mázolást stb.; van aután

iszta fénylakk (szinezetlen)

u' pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen
parketre = olajfestékekkel már beázott egészen új pallókra való.
Csak fényt ad, emélfogva nem fűdi el a famástát.

Postacsomag, körülbelül 3' négyzet mtr. (két középna-
gyaság szobára való) 5 fnt. 90 kr., vagy 90' márká.

A közvetlen megrendések minden városban, ahol
raktárak vannak, ide küldendők. Munkaszünetek és prosz-
pektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A be-ásulástól tes dá
jól vigyázzni a cségre s a gyári jegyre, mivel ott a többi mint
1850 éve létező gyártmányt szokták utasoznak és hamisítják,
s sokkal rosszabb, s gyakran a cédnek meg nem felelő minőség-
ben hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,

Praága, F.   Zürich.   Berlin.

Csáktornyan:

Csáktornyan:

GRANER TESTVÉREKNÉL.

Hirdetmény.

A csáktornyai takarékpénztár részvény-társulattal
egyesült önszegélyző szövetkezet

folyó évi december 1-ére

eső szerdán a meglevő alapszabályok alapján VIII.
csoportját nyitja meg.

Tagként belépni óhajtok méltóztassanak személye-
sen vagy levélelég, alulírt igazgatóságához fordulni.

A csáktornyai takarékpénztár részvény-társulattal egyesült
önszegélyző szövetkezet igazgatósága.

839 1-3

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvnyomdája

Csáktornyan,

a legújabb gyorssajtókkal és diszes új betűkkel van felszerelve.

Elvállal minden néven nevezendő

könyvnyomdai munkákat,

u. m. *névjegyek, levéllejek, meghívók, eljegyzési-, esketési-
és gyászjelentéseket, — számlák, körlevelek, hivatalos
és magán nyomtatványokat, röpiratokat, műveket* stb. stb.

bármely nyelven és kivitelben

a legjutányosabb árak mellett.

